

Sygn. akt XIV K 758/16, 1 Ds. 1481/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy w Słupsku w XIV Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Marcin Machnik

Protokolant: prot. sąd. Paulina Szostakiewicz

po rozpoznaniu w dniach 9 lutego, 28 marca i 23 maja 2017 r. sprawy:

J. T. (1)

s. K. i G. z d. S.

ur. (...) w S.

oskarżonego o to, że:

w dniu 15 sierpnia 2016 roku w S. na ul. (...) w ruchu lądowym, będąc uprzednio skazanym prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w Słupsku o sygn. akt X K 122/01 z dnia 17 października 2001 roku oraz o sygn. akt XIII K 320/07 z dnia 24 kwietnia 2007 roku za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości, znajdując się w stanie nietrzeźwości tj. I badanie – 0,66 mg/l, II badanie – 0,56 mg/l, III badanie – 0,56 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu prowadził pojazd mechaniczny tj. samochód osobowy marki M. o nr rej. (...),

tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 178a § 4 k.k.

I. uznaje oskarżonego **J. T. (1)** w ramach zarzucanego mu czynu za winnego tego, że w dniu 15 sierpnia 2016 roku w S. na ul. (...) w ruchu lądowym, znajdując się w stanie nietrzeźwości, tj. I badanie – 0,66 mg/l, II badanie – 0,56 mg/l, III badanie – 0,56 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadził pojazd mechaniczny, tj. samochód osobowy M. o nr rej. (...), kwalifikując ten czyn jako występki z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. skazuje go na karę 40 (czterdziestu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwadzieścia) złotych;

II. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzeka wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 (trzech) lat;

III. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzeka wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 (pięciu tysięcy) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;

IV. zwalnia oskarżonego z kosztów sądowych.

XIV K 758/16

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 sierpnia 2016 r. J. T. (1) spożywał alkohol, następnie tego dnia w godzinach wieczornych w S. w ruchu lądowym na ul. (...), kierował samochodem osobowym marki M. nr rej. (...) i został zauważony przez pracowników ochrony przebywających na stacji paliw Oktan, którzy widząc jego chwiejny krok już w momencie zbliżania się do

pojazdu, nabrali przekonania, że jest on w stanie nietrzeźwości, wobec czego zgłosili ten fakt Policji, dokonując jednocześnie zatrzymania.

Na miejsce na ul. (...) udał się patrol Policji. Funkcjonariusze Policji stwierdzili u J. T. (1) poprzez badanie urządzeniem A.-Sensor IV M nr fabryczny (...): I badanie 0,66 mg/l oraz urządzeniem Alkometr A2.0 nr fabryczny 247/94 – II badanie 0,56 mg/l, III badanie 0,56 mg/l, zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu.

J. T. (1) nie był dotychczas karany za przestępstwa.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o częściowo wyjaśnienia oskarżonego J. T. (1) (k. 12-13, 63-64, 74), zeznania świadków A. S. (k. 16, 64-65), S. D. (k. 18, 65-66) oraz w oparciu o pozostałe ujawnione na rozprawie dowody (k. 2-5, 14-15, 22-25, 57-58, 72, 75 oraz dokumenty znajdujące się w teczkach wykonawczych akt XIII K 320/07 i X K 122/01 Sądu Rejonowego w Słupsku).

Oskarżony J. T. (1) nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 178a § 4 k.k. i przedstawił swoją relację odnośnie przebiegu zdarzenia podkreślając, że nie uruchomił silnika, nie prowadził pojazdu, a jedynie poszedł do samochodu po klucze od domu.

Wyjaśnienia oskarżonego zasługują na wiarę wyłącznie w zakresie jego obecności na miejscu zdarzenia oraz co do faktu uprzedniego spożywania przez niego alkoholu. W pozostałym zakresie stanowią przyjętą przez niego linię obrony zmierzającą do umniejszenia, a wręcz uniknięcia odpowiedzialności karnej, o czym świadczy wymowa pozostałych dowodów, w tym zeznań świadków oraz nagrania z miejsca zdarzenia. Należy podkreślić, że naoczni świadkowie widząc sposób poruszania się oskarżonego obserwowali go w istocie od momentu zbliżania się do pojazdu, przez jego uruchomienie, wykonanie manewru cofania, ruszenie i przejechanie odcinka drogi, aż do chwili zatrzymania oskarżonego. Stanowisko oskarżonego pozostaje w istocie odosobnione w zebranych materiale dowodowym, nie ma bowiem żadnego innego dowodu, który znajdowałby odzwierciedlenie w wyjaśnieniach oskarżonego. Ocena wyjaśnień oskarżonego w kontekście całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego pozwala więc na odmówienie im przymiotu wiarygodności.

Brak jest podstaw do kwestionowania zeznań świadków A. S. i S. D., skoro zeznania te tworzą spójną, wzajemnie się uzupełniającą całość w opozycji do stanowiska oskarżonego. Świadkowie szczegółowo opisywali okoliczności, w których doszło do ujawnienia przestępstwa, jak również te związane z zachowaniem oskarżonego. Nadto świadkowie ci są osobami obcymi dla oskarżonego, niemającymi żadnego powodu, by bezpodstawnie go obciążać.

Dodatkowo wsparcie relacji świadków stanowi nagranie dokonane przez świadka D., które potwierdza okoliczności przez tych świadków podane, a zwłaszcza należy zwrócić uwagę na postawę oskarżonego, który już wówczas wręcz prosił świadków o odstąpienie od czynności, a rozmowa dotyczyła też kwestii spożycia alkoholu przez oskarżonego, czemu on zdecydowanie zaprzeczał, a zatem miał świadomość bezprawności swego zachowania. W świetle powyższego wersja oskarżonego przedstawiana w toku postępowania jest niewiarygodna.

Pozostały materiał dowodowy w postaci protokołów badania zawartości alkoholu w organizmie, danych o karalności oskarżonego, odpisów wyroków w sprawach X K 122/01 oraz XIII K 320/07 Sądu Rejonowego w Słupsku, pisma z Fundacji na Rzecz (...) w Wypadkach (...) we W. nie budzi wątpliwości, nie był kwestionowany przez strony, także Sąd z urzędu nie znalazł podstaw, by podważać jego wiarygodność.

Pojęcie „prowadzenie pojazdu” było przedmiotem wielu orzeczeń Sądu Najwyższego oraz rozważań przedstawicieli doktryny. Należy przyjąć, że „prowadzenie pojazdu” oznacza wprowadzenie go w ruch oraz nadanie mu kierunku jazdy (R. A. Stefański, Glosa do wyroku SN z dnia 4 lutego 1993 r., III KRN 254/92, OSP 1993, nr 10, poz. 198). Natomiast „osobą prowadzącą pojazd mechaniczny” jest taka osoba, która spełnia jakkolwiek czynność związaną bezpośrednio z ruchem danego pojazdu. Będzie nim więc z całą pewnością kierowca.

Należy stwierdzić, że oskarżony był osobą prowadzącą pojazd, bowiem jako kierowca spełniał czynności związane bezpośrednio z ruchem samochodu, wprawił go w ruch i nadawał mu kierunek jazdy.

Zebrany materiał dowodowy i jego wymowa przemawiają za przyjęciem, że oskarżony J. T. (2) wypełnił, w sposób zawiniony, znamiona występkę z art. 178a § 1 k.k. w ten sposób, że w dniu 15 sierpnia 2016 roku w S. na ul. (...) w ruchu lądowym, znajdując się w stanie nietrzeźwości, tj. I badanie – 0,66 mg/l, II badanie – 0,56 mg/l, III badanie – 0,56 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadził pojazd mechaniczny, tj. samochód osobowy M. o nr rej. (...).

Nie stwierdzono w sprawie żadnych okoliczności wyłączających winę oskarżonego. Oskarżony jest osobą dorosłą, sprawną intelektualnie, zdolną do rozpoznania znaczenia swych czynów i pokierowania swoim postępowaniem.

Zmiany tak kwalifikacji prawnej czynu, jak i jego opisu wynikały z analizy karty karnej oskarżonego oraz teczek wykonawczych spraw X K 122/01 i XIII K 320/07 Sądu Rejonowego w Słupsku. Analiza informacji zawartych w tych dokumentach w powiązaniu z informacją z ofnej strony o wykonaniu wszystkich orzeczonych wobec oskarżonego kar oraz upływu terminu niezbędnego do ich zatarcia skutkuje wnioskiem o zatarciu wszystkich dotychczasowych skazań. Nadto należy pamiętać, że wprawdzie oskarżony nie uiszczył świadczeń pieniężnych wynikających z wymienionych wyroków, to jednak doszło do przedawnienia wykonania tych środków karnych.

Jak słusznie podkreślono w orzecznictwie Sądu Najwyższego, fakt zatarcia z mocy prawa wcześniejszego prawomocnego skazania za przestępstwo określone w art. 178a § 1 k.k. lub wymienione w art. 178a § 4 k.k., zaistniały w dacie wyrokowania co do popełnienia czynu określonego w art. 178a § 1 k.k., uniemożliwia przyjęcie odpowiedzialności sprawcy na podstawie art. 178a § 4 k.k. także wtedy, gdy do popełnienia tego czynu doszło przed upływem okresu niezbędnego do zatarcia wcześniejszego skazania. Nie stanowi natomiast przeszkody do przyjęcia odpowiedzialności na podstawie art. 178a § 4 k.k. zatarcie, w dacie wyrokowania, skazania za przestępstwo, którego częścią było orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, jeżeli będący przedmiotem osądu czyn określony w art. 178a § 1 k.k. został popełniony w okresie obowiązywania tego zakazu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie V KK 372/15, publ. Lex).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 17 października 2001 r. w sprawie X K 122/01 zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie II Ka 721/01 J. T. (1) został prawomocnie skazany za czyn z art. 178a § 1 k.k. na karę ograniczenia wolności. Nadto orzeczono wobec niego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat, zaliczając jednocześnie na poczet tego środka karnego okres rzeczywistego zatrzymania prawa jazdy od dnia 7 marca 2002 r. do 5 marca 2002 r., zasądzono także świadczenie pieniężne na rzecz Fundacji na Rzecz (...) w Wypadkach Samochodowych (...). Wyrok uprawomocnił się w dniu 5 lutego 2002 r. Karę ograniczenia wolności oskarżony wykonał w dniu 15 grudnia 2003 r., środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych obowiązywał w okresie od 7 marca 2001 r. do 7 marca 2003 r. Oskarżony nie uiszczył świadczenia pieniężnego.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 24 kwietnia 2007 r. w sprawie XIII K 320/07 J. T. (1) został prawomocnie skazany za czyn z art. 178a § 1 k.k. na karę grzywny. Nadto orzeczono wobec niego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerów na okres 4 lat, a także zasądzono świadczenie pieniężne na rzecz fundacji (...) w S.. Wyrok uprawomocnił się w dniu 3 maja 2007 r. Karę grzywny oskarżony wykonał w dniu 1 lutego 2008 r. Środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerów obowiązywał w okresie od 3 maja 2007 r. do 3 maja 2011 r. Oskarżony nie uiszczył świadczenia pieniężnego.

Według obowiązującego od dnia 21 marca 2015 roku art. 107 § 4, 4a oraz 6 k.k., w razie skazania na karę ograniczenia wolności zatarcie skazania następuje z mocy prawa z upływem 3 lat od wykonania lub darowania kary albo od przedawnienia jej wykonania, z kolei w razie skazania na grzywnę zatarcie skazania następuje z mocy prawa z upływem roku od wykonania lub darowania kary albo od przedawnienia jej wykonania, nadto jeżeli orzeczono środek karny, przepadek lub środek kompensacyjny zatarcie skazania nie może nastąpić przed jego wykonaniem, darowaniem albo przedawnieniem jego wykonania. Z kolei zgodnie z art. 103 § 1 pkt 3 w zw. z § 2 k.k. nie można wykonać środków

karnych, środków kompensacyjnych oraz przepadku, jeżeli od uprawomocnienia się wyroku skazującego upłynęło 10 lat.

Jednocześnie należy mieć na uwadze treść art. 108 k.k., zgodnie z którym jeżeli sprawcę skazano za dwa lub więcej nie pozostających w zbiegu przestępstw, jak również jeżeli skazany po rozpoczęciu, lecz przed upływem, okresu wymaganego do zatarcia skazania ponownie popełnił przestępstwo, dopuszczalne jest tylko jednoczesne zatarcie wszystkich skazań.

W realiach niniejszej sprawy należy stwierdzić, posiłkując się danymi wynikającymi z Krajowego Rejestru Karnego oskarżony wykonał orzeczone wobec niego prawomocnymi wyrokami w sprawach II K 916/95 Sądu Rejonowego w Słupsku, II K 527/97 Sądu Rejonowego w Słupsku, II K 1086/00 Sądu Rejonowego w Słupsku, XIII K 1261/08 Sądu Rejonowego w Słupsku kary grzywny oraz kary ograniczenia wolności. Wprawdzie oskarżony nie uiścił świadczeń pieniężnych wynikających ze skazań w sprawach X K 122/01 oraz XIII K 320/07 Sądu Rejonowego w Słupsku, jednakże o czym wspomniano wcześniej, zgodnie z dyspozycją art. 103 § 1 pkt 3 k.k. w zw. z art. 103 § 2 k.k. nastąpiło przedawnienie ich wykonania. Zatem z uwagi na upływ wskazanych w przepisie art. 107 k.k. terminów zasadnym jest stwierdzenie, że w niniejszej sprawie w dniu 3 maja 2017 r. doszło do zatarcia skazań z urzędu.

Stosownie do art. 106 k.k., z chwilą zatarcia skazania uważa się je za niebyłe. Skutkiem zatarcia skazania jest więc fakt, że za niebyłe uważa się nie tylko skazanie, lecz również samo popełnienie przestępstwa. Oznacza to wprowadzenie fikcji prawnej, że do popełnienia przestępstwa w ogóle nie doszło. W aspekcie pozytywnym od chwili zatarcia skazania prawdziwe jest zatem stwierdzenie, że danego przestępstwa nie popełniono.

Powyższe prowadzi do wniosku, że w dacie wyrokowania oskarżony J. T. (1) był osobą niekaraną, nadto popełniając w dniu 15 sierpnia 2016 r. czyn z art. 178a § 1 k.k. dopuścił się go w czasie, w którym nie obowiązywały już orzeczone wobec niego zakazy prowadzenia pojazdów mechanicznych, a zatem oskarżony aktualnie może ponieść odpowiedzialność karną wyłącznie za występki kwalifikowany z art. 178a § 1 k.k.

Przy wymiarze kary Sąd kierował się przesłankami określonymi w rozdziale VI Kodeksu karnego, w szczególności dyrektywami art. 53 k.k., biorąc pod uwagę tak okoliczności łagodzące, jak i obciążające oskarżonego.

Nie stwierdzono w sprawie żadnych okoliczności wyłączających winę oskarżonego. Oskarżony jest osobą dorosłą, sprawną intelektualnie, zdolną do rozpoznania znaczenia swych czynów i pokierowania swoim postępowaniem.

Sąd jako okoliczność łagodzącą wziął pod uwagę właściwości i warunki osobiste oskarżonego, który obecnie podejmuje prace dorywcze, jak również fakt, że w czasie zatrzymania w pojeździe nie znajdował się żaden pasażer, a także, że zdarzenie miało miejsce się godzinach wieczorowo nocnych, a zatem natężenie ruchu na drodze było odpowiednio mniejsze.

Z drugiej strony należy wskazać na znaczny stopień winy i szkodliwości społecznej z uwagi na okoliczności popełnienia przestępstwa, skoro oskarżony kierując pojazdem mechanicznym będąc w stanie nietrzeźwości stanowił istotne zagrożenie dla innych uczestników ruchu drogowego, naruszając swoim zachowaniem jedną z fundamentalnych zasad ruchu drogowego – zasadę trzeźwości i pełnej zdolności psychomotorycznej do prowadzenia pojazdów mechanicznych nieograniczonej działaniem alkoholu.

Przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. jest zagrożone karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Karą współmierną zarówno do stopnia winy oskarżonego jak i społecznej szkodliwości popełnionego przez niego przestępstwa jest kara 40 stawek dziennych grzywny po 20 złotych każda stawka, orzeczona na podstawie art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k.

Kara grzywny jest karą najłagodniejszego rodzaju, uwzględnia możliwości zarobkowe oskarżonego oraz całokształt okoliczności wpływających na wymiar kary.

Wobec faktu, że oskarżony znajdował się w stanie nietrzeźwości, Sąd był zobligowany na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzec wobec niego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Uwzględniając stan nietrzeźwości oskarżonego, jak również mając na uwadze, że oskarżony spowodował zagrożenie dla siebie jak i innych potencjalnych uczestników ruchu, Sąd uznał, że odpowiednio wychowawczym będzie orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat. Trzeba też podkreślić, że zakaz ten orzeka się na okres od lat 3 do 15, a zatem orzeczono go w minimalnym wymiarze.

Aby wzmocnić wychowawczy charakter kary orzeczono wobec oskarżonego na podstawie art. 43a § 2 k.k. obowiązkowe świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 5.000 złotych. Wysokość świadczenia jest również minimalna w realiach sprawy.

Orzeczona kara winna być dla oskarżonego dolegliwa, by spełnić stawiane przed nią cele, lecz nie nadmiernie. Kara takiego rodzaju i w tym wymiarze jest karą adekwatną do popełnionego przez oskarżonego czynu, spełni wobec niego swoje cele wychowawcze, a przede wszystkim zapobiegnie jego powrotowi do przestępstwa. W tym zakresie w pełni odpowiada wskazanej w art. 53 § 1 k.k. zasadzie prewencji indywidualnej oraz czyni zadość potrzebom prewencji generalnej.

Nadto należy dodać, że jakkolwiek oskarżony został ukarany w związku z tym czynem za wykroczenie drogowe związane z brakiem dokumentów uprawniających do kierowania, to jednak w żaden mierze nie oznacza to wyłączenia odpowiedzialności karnej za kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości, tj. przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono oskarżonego z kosztów sądowych mając na uwadze złą sytuację majątkową oskarżonego, który utrzymuje się z prac dorywczych.